

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des Tribunaux cambodgiens

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Office of the Co-Investigating Judges
Bureau des co-juges d'instruction

សំណុំរឿងលេខ: ០០៤/០៧-០៩-២០០៩-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស

ចំពោះមុខ : សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

កាលបរិច្ឆេទ : ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៦

ភាសា : អង់គ្លេស [ភាសាដើម]

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ : សាធារណៈ

ឯកសារទទួលបាន	
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU	
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/date de réception):	
21 / 04 / 2016	
ម៉ោង (Time/Heure) :	
16h 00	
ឈ្មោះមន្ត្រីសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé	
SANN RADA	

**សេចក្តីអំពាវនាវសុំឱ្យដាក់សារធាតុភ័ក្ត្រនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤
និងអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី**

ជឿជុន :

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា លាង
Nicholas KOUMJIAN

មេធាវីការពារក្តី មាស មុត

អាង ឧត្តម
Michael KARNAVAS

ការិយាល័យរដ្ឋបាល

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ហុង គីមសួន
គីម ម៉េងឃី

ម៉ុច សុវណ្ណារី

សំ សុគង់

ទី ស្រីនីណា

វ៉ែន ពៅ

Philippe CANONNE
Laure DESFORGES
Ferdinand DJAMMEN-NZEPA

Nicole DUMAS
Isabelle DURAND
Françoise GAUTRY
Martine JACQUIN
Christine MARTINEAU
Barnabe NEKUI
Lyma NGUYEN
Nushin SARKARATI
Fabienne TRUSSES

I. បញ្ហាទោទ

១. ដើម្បីឱ្យបទល្មើសក្លាយជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ លុះត្រាណាបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក”) បានប្រព្រឹត្តឡើង ក្នុងនោះរួមមាន បទល្មើសដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងជាផ្នែកមួយនៃការវាយប្រហារជាទូទៅ ឬជាប្រព័ន្ធមានគោលដៅជាចម្បងសំដៅលើ “ប្រជាជនស៊ីវិលណាមួយ”¹។ មានការជជែកវែកញែកជាបន្តបន្ទាប់ និងយូរយារមកហើយអំពីបញ្ហាទោទថាតើវត្តមានរបស់ទាហាន ឬក៏យុទ្ធជនក្នុងអត្ថន័យកាន់តែទូលាយ ដែលស្ថិតនៅក្នុងចំណោមក្រុមគោលដៅណាមួយនោះ មានឥទ្ធិពលយ៉ាងណាទៅលើការបកស្រាយទស្សនាទាននេះ។ បញ្ហានេះបានក្លាយជាបញ្ហាច្បាប់មួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងបរិបទនៃការទោទប្រកាន់អំពីការបោសសម្អាតទាហានផ្ទៃក្នុង ឧទាហរណ៍ របបមួយធ្វើការវាយប្រហារសំដៅលើទាហានផ្ទាល់ខ្លួននៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលអាចជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ក្នុងករណីដែលលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតនៅដដែល។

២. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយស្របតាមយុត្តិសាស្ត្ររបស់សាលាក្តីពិសេសផ្សេងទៀត បានបញ្ជាក់ថា សមាជិកនៃអង្គការប្រដាប់អាវុធ ទោះបីបានបាត់បង់សមត្ថភាពប្រយុទ្ធក៏ដោយក៏មិនមែនជា “ជនស៊ីវិល ដែរឬយ៉ាងណាមកគោលបំណងនៃមាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក”²។ ប៉ុន្តែ គោលការណ៍នេះត្រូវបានបញ្ជាក់ថាអនុវត្តចំពោះសមាជិកកងទ័ព ឬក្រុមប្រដាប់អាវុធផ្សេង គឺ មិនមែនជនដែលជាសមាជិករបស់រដ្ឋ ឬអង្គការដែលធ្វើការវាយប្រហារនោះទេ ឬនិយាយម្យ៉ាងទៀតថា គោលការណ៍នេះត្រូវបានបញ្ជាក់ថាអនុវត្តចំពោះសមាជិក ខ្លាំង។

¹ សំណុំរឿង ០០២ ឯកសារ E313 សាលក្រម ថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១៨២។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញាធរលើសីដ ដង Dragoljub Kunarac និងអ្នកផ្សេងទៀត, IT-96-23 & IT-96-23/1-A, សាលដីកា ថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ កថាខណ្ឌ ៩១-៩២។

² សំណុំរឿង ០០២ ឯកសារ E313 សាលក្រម ថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១៨៦។ សំណុំរឿង ០០១ ឯកសារ E188 សាលក្រម ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០ កថាខណ្ឌ ៣០៤។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញាធរលើសីដ ដង Tihomir Blaškić, IT-95-14-A, សាលដីកា ថ្ងៃទី ២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ កថាខណ្ឌ ១១៤។

- ៣. អ.វ.ត.ក មិនទាន់បានពិចារណាថា តាមច្បាប់ទម្លាប់អន្តរជាតិដែលចូលជាធរមាននៅ ចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៩ នោះ ការវាយប្រហាររបស់រដ្ឋ ឬអង្គការទៅលើសមាជិកនៃ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធផ្ទាល់ខ្លួន អាច ឬក៏មិនអាចជាការវាយប្រហារដែលសំដៅលើប្រជាជន ស៊ីវិលបើយោងតាមគោលបំណងនៃមាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក (“បញ្ហាចោទ ”)។
- ៤. តាមលទ្ធភាពដែលខ្ញុំបានដឹង និងរហូតមកដល់ពេលនេះ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិផ្សេង ទៀតមិនទាន់បានដោះស្រាយបញ្ហាចោទនេះឱ្យបានច្បាស់លាស់ទេ។
- ៥. ហេតុនេះ ជាការសមស្របសម្រាប់ខ្ញុំ គឺត្រូវជូនដំណឹងភាគីទាំងអស់អំពីបញ្ហាច្បាប់នេះដែលខ្ញុំ កំពុងពិចារណានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ ហាក់ដូចជាថា អាចមានទង្វើករណីថា តាំងពីដើមដំបូង មកម្ល៉េះ ការពិភាក្សាពីមុនអំពីការបកស្រាយទស្សនាទាននេះប្រហែលជាអាចមើលរំលងផ្នែក គោលការណ៍សមហេតុផលដ៏សាមញ្ញ គឺថា យុទ្ធជន និងជនស៊ីវិល អាចមានអត្ថន័យ ខុសគ្នាទាំងស្រុង តែក្នុងករណីដែលយើងនិយាយអំពីយុទ្ធជន និងជនស៊ីវិលរបស់ ខ្មាំង តែ ប៉ុណ្ណោះ។ ខ្ញុំបានសម្រេចរួចហើយលើបញ្ហាចម្រុងចម្រាសអំពីភាពពាក់ព័ន្ធគ្នារវាងឧក្រិដ្ឋកម្ម ប្រឆាំងមនុស្សជាតិជាមួយនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ³ ដែលស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក។ ដោយទុកបញ្ហានេះមួយឡែក គេក៏អាចផ្តល់ទង្វើករណីថែមទៀតថា៖ ក) ហាក់ ដូចជាគ្មានការជំទាស់ទេថា របបណាមួយក្នុងគ្រាមានសន្តិភាព បានព្យាយាមបោសសម្អាតកង កម្លាំងប្រដាប់អាវុធផ្ទាល់ខ្លួន ដូចជា ទាហានដែលមានជាតិពន្ធុ ឬជំនឿណាមួយនោះ គឺជា របបដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសផ្សេងៗនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ តាមច្បាប់ទម្លាប់អន្តរ ជាតិ ពីព្រោះថា លក្ខណៈសម្បត្តិជាយុទ្ធជនរបស់ជនរងគ្រោះដោយសារពួកគាត់ជាទាហាន នោះ គឺមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធទាល់តែសោះនៅក្នុងបរិបទនេះ និង ខ) គ្មានមូលហេតុត្រូវគិតផ្ទុយពី នេះទេប្រសិនបើយុទ្ធនាការបោសសម្អាតបែបនេះបានកើតឡើងនៅក្នុងពេលមានជម្លោះ ប្រដាប់អាវុធ ឬក៏ពាក់ព័ន្ធនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ។

³សំណុំរឿង ០០៣ ឯកសារ D87/2/1.7/1 ដីកាសម្រេចលើសំណើរបស់ មាស មុត សុំការបញ្ជាក់បំភ្លឺទាក់ទងនឹង ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងភាពពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ថ្ងៃទី ០៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៦។
 អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ពោធិ៍សែនជ័យ ភ្នំពេញ
 ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១ ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៩៨១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៩៨៤១។

II. សេចក្តីវិវាទនានាសុំប្រជាក់សារណា

- ៦. ការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីបញ្ហាចោទ គឺអាចពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់នានានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និងការចោទប្រកាន់នានានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ទោះក្នុងកម្រិតតិចជាងក្តី ហើយនឹងផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់វិស័យច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិទាំងមូល។ ហេតុនេះ ខ្ញុំអញ្ជើញភាគីទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ សូមដាក់សេចក្តីអង្កេតដែលខ្លួនអាចមានអំពីបញ្ហាចោទនេះ។
- ៧. ខ្ញុំក៏យល់ឃើញថា យោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៣៣ ជាការសមស្របគឺត្រូវអញ្ជើញបុគ្គល ឬអង្គការដែលមានគុណវុឌ្ឍិ សូមដាក់សារណាមិនមែនជាភាគី ស្តីពីបញ្ហាចោទនេះ⁴។
- ៨. ខ្ញុំសូមណែនាំភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង និងអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី ត្រូវយោងលើសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក គឺសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត អ.វ.ត.ក/០១/២០០៧/វិសោធនកម្មលើកទី ៧ ដែលអាចទទួលបានតាមរយៈគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក ដើម្បីធ្វើជាការណែនាំសម្រាប់ទម្រង់នៃសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ សារណានេះមិនត្រូវលើសពី ៣,០០០ ពាក្យទេ ហើយត្រូវដាក់ជាទម្រង់ភីឌីអេហ្វ ជាភាសាខ្មែរ អង់គ្លេស ឬបារាំង។
- ៩. នៅពេលនេះ ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ និងអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី ត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាចោទនេះជាបញ្ហាអង្គច្បាប់ជាទូទៅ ហើយមិនត្រូវលើកឡើងពីការចោទប្រកាន់នានានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ឬសំណុំរឿង ០០៤ ទេ។ ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង អាចដាក់សារណា/សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្តីពីករណីជាក់លាក់នានានៅក្នុងសារណាស្ថាពរ /ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ខ្លួននៅពេលដែលខ្ញុំបានសម្រេចលើអង្គច្បាប់ និងជូនដំណឹងភាគីទាំងអស់អំពីបញ្ហាបែបនេះ។

⁴ វិធាន ៣៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក “នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃដំណើរការនីតិវិធី បើយល់ថាចាំបាច់ដើម្បីវិនិច្ឆ័យទោសឱ្យបានត្រឹមត្រូវ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះអាចអញ្ជើញ ឬផ្តល់ឱកាសឱ្យអង្គការ ឬបុគ្គលណាមួយប្រគល់ជូននូវសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាណាមួយក៏បានក្នុងនាមជាអ្នកឯកទេសអមតុលាការ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះ ដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវកំណត់ពេលវេលាឱ្យដាក់សារណានេះ ប្រសិនបើត្រូវធ្វើ”។
 អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ពោធិ៍សែនជ័យ ភ្នំពេញ ៤
 ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១ ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៩៨១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៩៨៤១។

១០. ការជ្រើសរើសសារណាពីអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី ដើម្បីដកស្រង់ជាឯកសារយោង និងធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើសមត្ថភាព។

តាមសំណងហេតុខាងលើ ខ្ញុំ ៖

១១. អញ្ជើញ ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ សូមដាក់សារណាស្តីពីបញ្ហាចោទ នៅត្រឹមថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦។

១២. អញ្ជើញ អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ អង្គការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអង្គការផ្សេងទៀតដែលធ្វើការក្នុងវិស័យច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ សូមដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងនាមជាអ្នកមិនមែនជាភាគី កុំឱ្យលើសពី ៣,០០០ ពាក្យ(រាប់បញ្ចូលទាំងជើងទំព័រ)ស្តីពីបញ្ហាចោទ នៅត្រឹមថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦។ សារណាទាំងអស់ត្រូវផ្ញើតាមអ៊ីមែលទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត តាមរយៈអាសយដ្ឋានអ៊ីមែល៖ Chhay.Chanlyda@eccc.gov.kh ហើយត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវប្រវត្តិរបស់សង្ខេបផ្នែកសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ម្ចាស់សារណាមិនមែនជាភាគី ដោយដាក់ជាឯកសារដាច់ដោយឡែកក្នុងទម្រង់ឯកឌីជីថល។

១៣. ជូនដំណឹង ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ថា យោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៣៣(២) ភាគីទាំងអស់ត្រូវមានរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ដើម្បីដាក់ការឆ្លើយតបរួមទៅនឹងសារណាទាំងអស់របស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគី។ រយៈពេល ១៥ ថ្ងៃនេះ គឺចាប់រាប់ពីពេលជូនដំណឹងអំពីចំនួនសារណាទាំងអស់ដែលបានដាក់។ សារណាទាំងអស់នឹងត្រូវជូនដំណឹងទៅភាគីទាំងអស់ក្នុងថ្ងៃតែមួយនៅពេលដែលកាលបរិច្ឆេទកំណត់សម្រាប់ដាក់សារណា បានកន្លងផុត។ ការឆ្លើយតបរួមនេះមិនត្រូវលើសពី ៣,០០០ ពាក្យទេ (រាប់បញ្ចូលទាំងជើងទំព័រ)។

១៤. ជូនដំណឹង ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ថា ការឆ្លើយតបទៅនឹងសារណារបស់ភាគីផ្សេងទៀតនៅក្នុងសំណុំរឿងស្តីពីបញ្ហាចោទ និងមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ទេ ហើយខ្ញុំនឹងមិនទទួលយកពិចារណាលើសារណាស្តីពីករណីជាក់លាក់ណាមួយនៅពេលនេះទេ។

០០៤/០៧-០៩-២០០៩/អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស លេខ: D306

១៥. ឆ្លើ ការិយាល័យរដ្ឋបាល សូមផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីអំពាវនាវសុំឱ្យដាក់សារណានេះនៅលើ គេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក និងចាត់វិធានការណាដែលសមស្របដើម្បីផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីអំពាវ នាវនេះទៅដល់បុគ្គល និងអង្គការដែលធ្វើការក្នុងវិស័យច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៦

Michael Bohlander
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ
International Co- Investigating Judge
Co-juge d'instruction International